

Valtioneuvoston asetus

rakennuksen esteettömyydestä

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 117 e §:n 2 momentin nojalla, sellaisena kuin se on laissa 958/2012:

1 luku

Yleistä

1 §

Sovelletamisala

Tämä asetus koskee hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike- ja asuinrakennusta sekä muussa rakennuksessa olevaa vastaavaa tilaa. Työtiloja sisältävää muuta rakennusta asetus koskee työn luonne huomioon ottaen.

Tämä asetus ei koske pientaloa, jossa on enintään kaksi asuntoa. Rivitaloa ja muuta kytkettyä pientaloa koskee vain asetuksen 2-4 §.

Tätä asetusta sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 125 §:n nojalla luvanvaraiseen uuden rakennuksen rakentamiseen. Asetusta sovelletaan myös hallinto-, palvelu-, toimisto- ja liikerakennuksen sekä muussa rakennuksessa olevan vastaavan tilan ja asuinkerrostalon yleisten tilojen maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n nojalla luvanvaraiseen korjaus- ja muutostyöhön, laajentamiseen, kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen ja käyttötarkoituksen muutokseen 1 momentin mukaisesti, siltä osin kuin esteettömyyden parantaminen on rakennuksen ominaisuudet sekä toimenpiteen laatu ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista.

2 luku

Rakennuksen ja kulkuväylien mitoitus

2 §

Rakennukseen johtava kulkuväylä

Rakennukseen on oltava liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle soveltuva vähintään 1200 mm leveä, pinnaltaan tasainen, kova ja luistamaton kulkuväylä tontin tai rakennuspaikan rajalta sekä tilasta ja alueelta, joka palvelee rakennuksen käyttöä. Ulkotilassa sijaitseva luiskattu kulkuväylä saa kaltevuudeltaan olla enintään viisi prosenttia (1:20). Mikäli kulkuväylällä on porras, tulee sen yhteydessä olla 7 §:n mukainen luiska.

Mikäli rakennusta varten on autopaikkoja, tulee vähintään yhden niistä olla tarkoitettu liikkumisesteisen henkilön käyttöön. Tällaisen autopaikan tulee olla leveydeltään vähintään 3600 mm ja pituudeltaan vähintään 5000 mm ja se tulee merkitä liikkumisesteisen tunnuksella.

Edellä 2 momentissa säädetty ei koske rivitaloa ja muuta kytkettyä pientaloa.

3 §

Rakennuksen sisäänkäynti

Rakennuksen ulko-oven avautumispuolen etäisyyden seinän sisänurkasta tai muusta kiinteästä esteestä tulee olla vähintään 400 mm.

Ulko-oven edessä olevan tasanteen vapaan tilan tulee olla leveydeltään vähintään 1500 mm ja pituudeltaan vähintään 1500 mm.

4 §

Ovet

Rakennuksen ulko-oven, tuulikaapin oven ja sisäisellä käytävällä olevan oven mitoituksesta säädetään maankäyttö- ja rakennuslain 117 b §:n nojalla annetussa asetuksessa.

Rakennuksen huonetiloihin sekä asuinrakennuksessa asuinhuoneisiin, asumista palveleviin välttämättömiin tiloihin ja rakennuksen käyttöä palveleviin tiloihin johtavan oven ja kulkuaukon vapaan leveyden on oltava vähintään 800 mm.

Rakennuksen ulko-oven ja asuinrakennuksen käyttöä palvelevan tilan oven tulee toimia siten, että liikkumis- ja toimimisesteinen henkilö voi sen helposti avata.

Oven yhteydessä ei saa olla tasoeroa tai kynnystä, ellei sen käyttö ääni-, kosteus- tai muiden vastaavien olosuhteiden johdosta ole välttämätöntä. Tällöin kynnyksen saa olla enintään 20 mm korkea ja se on muotoiltava siten, että sen voi helposti ylittää pyörällisellä apuvälineellä.

5 §

Rakennuksen sisäinen kulkuväylä

Rakennuksen sisäisen kulkuväylän tulee soveltua liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle. Mikäli muun kuin asuinrakennuksen sisäinen kulkuväylä tai asuinrakennuksen yleisten tilojen sisäinen kulkuväylä on leveydeltään alle 1500 mm, tulee 15 metrin jälkeen kulkuväylällä olla pyörätuolin ja pyörällisen kävelytelineen käyttäjälle kääntymistilaa, jonka halkaisija on vähintään 1500 mm.

6 §

Rakennuksen muut tilat

Hallinto-, palvelu-, toimisto- ja liikerakennuksen tilojen ja asuinrakennuksen yleisten tilojen sekä niiden kiinteän kalustuksen ja varustuksen tulee soveltua liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle.

Asuinrakennuksessa, jossa 10 §:n mukaan on oltava portaiden lisäksi hissi, tulee asunnon eteisessä ja keittiössä olla kääntymistilaa, jonka halkaisija on vähintään 1300 mm.

Erityisesti liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle tarkoitetun asunnon eteisessä ja keittiössä kääntymistilan halkaisijan tulee olla vähintään 1500 mm rakennuksen kerrosluvusta riippumatta. Tällaisen asunnon tulee mitoitukseltaan muutoinkin soveltua liikkumis- ja toimimisesteisen henkilön käyttöön.

3 luku

Tasoerot

7 §

Luiska

Luiskan tulee olla suora, pinnaltaan tasainen, kova ja luistamaton, leveydeltään vähintään 900 mm ja sen reunassa tulee olla vähintään 50 mm korkea suojareuna. Luiskan ala- ja yläpäässä tulee olla vaakasuora tasanne.

Luiska saa kaltevuudeltaan olla enintään viisi prosenttia (1:20) taikka enintään kahdeksan prosenttia (1:12,5), jos korkeusero on enintään 1000 mm. Tällöin yhtäjaksoisen luiskan korkeusero saa olla enintään 500 mm, jonka jälkeen kulkuväylällä tulee olla vaakasuora vähintään 2000 mm pitkä välitasanne. Ulkotilassa luiska voi olla kaltevuudeltaan yli viisi prosenttia vain, jos se voidaan pitää sisätilassa olevaan luiskaan verrattavassa kunnossa.

8 §

Hissi

Hissin korin tulee olla vähintään 1100 mm leveä ovisivultaan ja syvyydeltään vähintään 1400 mm.

Olemassa olevaan asuinrakennukseen jälkiasennettavan hissien korin mitoitus voi poiketa 1 momentissa säädetyistä, mikäli se on välttämätöntä rakennuksen merkittävien ominaisuuksien säilyttämiseksi.

9 §

Yhteys tasoeron välillä muussa kuin asuinrakennuksessa

Alle kerroskorkeuden mittaisen tasoeron välillä on oltava portaiden lisäksi yhteys joko 7 §:n mukaisella luiskalla taikka 8 §:n mukaisella hissillä tai muulla kiinteästi asennetulla pyörätuolin ja pyörällisen kävelytelineen käyttäjälle soveltuvalla henkilöiden nostoon tarkoitetulla laitteella.

Yhteys kerroskorkeuden mittaisen ja sitä suuremman tasoeron välillä on järjestettävä 8 pykälän mukaisella hissillä.

10 §

Yhteys tasoeron välillä asuinrakennuksessa

Asuinrakennuksessa tulee olla portaiden lisäksi 8 pykälän mukainen hissi, jos käynti rakennuksessa sijaitsevaan asuntoon on sisääntulon kerrosta- tai kellaritasoon lukien kolmannessa tai sitä

ylemmässä kerroksessa. Mikäli käynti rakennukseen on kerrostasojen välissä, sisääntulon kerrostasona on pidettävä näistä alemmaa.

Hissiyhteyden on ulotuttava sisäänkäyntitasoon sekä jokaiseen tasoon, josta on käynti asuntoon ja rakennuksen käyttöä palvelemaan tilaan, mukaan lukien ullakko- ja kellaritasot.

4 luku

Hygieniatilojen mitoitus

11 §

Wc-tila muussa kuin asuinrakennuksessa

Rakennuksessa tulee olla sen käyttötarkoitus, toiminnalliset kokonaisuudet ja kulkuyhteyksien pituus huomioon ottaen tarpeellinen määrä wc-tiloja, jotka soveltuvat pyörätuolin ja pyörällisen kävelytelineen käyttäjälle. Tällaisessa wc-tilassa tulee kiinteiden kalusteiden välille jäädä halkaisijaltaan vähintään 1500 mm vapaa tila. Lisäksi wc-istuimen kummallakin puolella tulee olla vapaata tilaa vähintään 800 mm. Vaihtoehtoisesti voidaan sijoittaa peilikuvina lähekkäin toisiaan kaksi wc-tilaa, joista toisessa wc-istuimen vasemmalla ja toisessa oikealla puolella tulee olla vapaata tilaa vähintään 800 mm.

Wc-tilan tulee olla sijoitukseltaan käyttäjän ja avustajan sukupuolesta riippumaton ja se on merkittävä liikkumisesteisen tunnuksella. Wc-tilan oven vapaan leveyden on oltava vähintään 850 mm.

Wc-tila on varustettava liikkumisesteiselle henkilölle. Mikäli rakennuksessa on valvontajärjestelmä, tulee wc-tilasta olla turvahälytysyhteys valvontaan.

12 §

Muu hygieniatila muussa kuin asuinrakennuksessa

Uimahalli-, kylpylä-, palvelukeskus-, oppilaitos- ja muun vastaavan rakennuksen uima-allas-, pukuhuone-, pesu- ja saunatiloista osan tulee soveltua liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle. Liikkumisesteisen henkilön pääsy uima-altaaseen tulee järjestää henkilöiden nostoon tarkoitettulla itsenäisesti käytettävissä olevalla laitteella ja 7 §:n mukaisella luiskalla.

Mikäli rakennuksessa on valvontajärjestelmä, tulee näistä tiloista olla turvahälytysyhteys valvontaan.

13 §

Wc- ja pesutila asuinrakennuksessa

Asuinrakennuksessa, jossa 10 §:n mukaan on oltava portaiden lisäksi hissi, tulee kussakin asunnossa olla yksi wc- ja pesutila, jossa kiinteiden kalusteiden välille jää halkaisijaltaan vähintään 1300 mm vapaa tila.

Erityisesti liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle tarkoitettussa asunnossa tulee rakennuksen kerrosluvusta riippumatta olla yksi wc- ja pesutila, jossa kiinteiden kalusteiden välille jää halkaisijaltaan vähintään 1500 mm vapaa tila. Lisäksi wc-istuimen toisella puolella tulee olla

vapaata tilaa vähintään 900 mm. Tällainen tila on varustettava liikkumisesteiselle henkilölle. Tilan oven vapaan leveyden on oltava vähintään 850 mm.

Edellä 1 momentissa säädetty ei koske rakennusta, jossa on ainoastaan opintotukilain (65/1994) mukaiseen opintotukeen oikeuttavaan koulutukseen osallistuville henkilöille tai ainoastaan 18–29 -vuotiaille henkilöille tarkoitettuja asuntoja. Tällaisessa rakennuksessa vähintään 5 prosentissa asunnoista, kuitenkin aina vähintään yhdessä asunnossa, on oltava yksi 2 momentin mukainen wc- ja pesutila. Lisäksi tällaisen rakennuksen yleisissä tiloissa tulee olla 11 §:n mukainen wc-tila, johon on pääsy rakennuksen sisäiseltä kulkuväylältä.

Asuinrakennuksessa asukkaiden yhteisen sauna-, pesuhuone- ja pukuhuonetilan sekä siihen liittyvän wc-tilan tulee soveltua liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle.

5 luku

Eräiden tilojen erityisvaatimukset

14 §

Kokoontumistilat

Katsomon, auditorion, juhla-, kokous- ja ravintolasalin, opetustilan ja muun vastaavan kokoontumistilan sekä yleisön palvelutilan äänentoistojärjestelmässä tulee olla induktiosilmukka tai muu vastaava äänensiirtojärjestelmä.

Mikäli kokoontumistila on varustettu kiinteillä istuimilla, pyörätuolipaikkoja on sijoitettava liikkumisesteettömien sisääntuloväylien mukaan eri istuinriveille.

15 §

Majoitustilat

Hotellirakennuksessa ja muussa vastaavassa majoitusrakennuksessa sekä rakennuksessa, jossa on muiden palveluiden ohella myös majoitustiloja, tulee vähintään viiden prosentin, kuitenkin aina vähintään yhden majoitustilan soveltua pyörätuolin ja pyörällisen kävelytelineen käyttäjälle sekä hänen avustajalleen. Tällaisessa majoitustilassa tulee olla 13 §:n 2 momentin mukainen wc- ja pesutila.

6 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

16 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä asetuksella kumotaan 1 päivänä tammikuuta 2000 annetun maankäyttö- ja rakennusasetuksen (132/1999) 53 §.

Rakennuslupahakemukseen, joka on vireillä tämän asetuksen voimaan tullessa, sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.